

OBSAH

	Předmluva	5
1.	Úvod	6
1.1.	Význam zoohygieny a prevence v chovech drůbeže	8
1.2.	Aktivní tvorba a ochrana zdraví drůbeže	9
1.2.1.	Prevence	10
1.2.2.	Zoohygiena	10
2.	Veterinární péče v drůbežářské výrobě ČSSR	13
2.1.	Základní principy	13
2.2.	Právní úprava	14
2.2.1.	Předpisy o veterinární péči v chovech zvířat	14
2.2.2.	Směrnice pro hygienu potravin živočišného původu	14
2.3.	Organizace veterinární péče v ČSSR	16
2.3.1.	Státní veterinární správa, veterinární služba	16
2.3.2.	Veterinární péče v závodech drůbežářské výroby	17
3.	Zoohygiena a preventivní opatření	19
3.1.	Ochrana zdraví pracovníků v drůbežářské výrobě	19
3.1.1.	Odovědnost podniků a povinnosti pracovníků	19
3.1.2.	Opatření na ochranu pracovníků a výroby	20
3.1.3.	Registrace, hlášení a odškodňování pracovních úrazů a nemocí z povolání	22
3.2.	Hygiena prostředí	24
3.2.1.	Povinnosti chovatelských a zpracovatelských organizací	24
3.2.2.	Všeobecné zoohygienické požadavky na objekty drůbežářské výroby	25
3.3.	Ochrana výrobního a životního prostředí	31
3.3.1.	Obecné zásady	31
3.3.2.	Asanace chovných provozů	33
3.3.3.	Hygienické požadavky na zařízení zpracovatelského průmyslu	37
3.3.4.	Ochrana výroby před požárem a výpadky elektrického proudu a vody	41
3.3.5.	Ochrana životního prostředí	42
3.4.	Hygiena výživy a krmení	44
3.4.1.	Požadavky drůbeže na množství a jakost krmiva a vody	44

3.4.2.	Zabezpečení přístupu zvířat ke krmivu a vodě	46
3.4.3.	Hygiena krmení krmnými směsmi	47
3.5.	Hygiena ošetřování	49
3.5.1.	Preventivní a léčebné zásahy	50
3.5.2.	Manipulace s drůbeží	51
3.6.	Hygiena plemenitby drůbeže	52
3.6.1.	Hygienické požadavky na šlechtitelské chovy	53
3.6.2.	Zvyšování odolnosti drůbeže šlechtěním	54
3.6.3.	Hygiena rozmnožování	54
3.6.4.	Hygiena líhnutí	55
3.6.5.	Hygiena po vylíhnutí	57
4.	Nauka o nemoci	60
4.1.	Zdravá a nemocná drůbež	60
4.1.1.	Zdraví hospodářských zvířat	60
4.1.2.	Původ, příčiny a podmínky nemocí	61
4.2.	Obrana a ochrana organismu	62
4.2.1.	Přizpůsobivost organismu k obraně proti choroboplodným činite- lům	62
4.2.2.	Preventivní ochrana drůbeže	64
4.3.	Nemoc	65
4.3.1.	Vznik, průběh a ukončení nemoci	65
4.3.2.	Základní chorobné procesy a změny	66
4.3.3.	Ekonomické aspekty nemoci a léčení	69
4.4.	Zjišťování nemocí ve velkovýrobních podmínkách	70
4.4.1.	Prostředky a způsoby zjišťování nemocí	70
4.4.2.	Veterinární vyšetření uhynulých zvířat	71
4.5.	Zásady léčení nemocných zvířat a ozdravování chovu	73
4.5.1.	Veterinární léky a léčiva	73
4.5.2.	Způsoby podávání léků drůbeži	74
4.5.3.	Opatření pro ozdravení chovů	75
5.	Nenakažlivé nemoci drůbeže	78
5.1.	Výskyt, příčiny, prevence	78
5.2.	Nenakažlivé nemoci mláďat drůbeže	78
5.2.1.	Onemocnění z nedostatků při líhnutí a odchovu	79
5.3.	Nemoci látkové výměny	80
5.3.1.	Poruchy metabolismu	81
5.3.2.	Nemoci z nedostatečné výživy	82
5.3.3.	Nemoci trávicího ústrojí	83
5.4.	Otravy	84
5.4.1.	Otravy chemikáliemi a závadnými krmivy	85
5.4.2.	Otravy jedovatými plyny a zplodinami látkové přeměny	87

5.5.	Nenakažlivé nemoci pohlavního ústrojí	90
5.6.	Stres	88
6.	Nakažlivé nemoci drůbeže	91
6.1.	Charakteristika nakažlivých nemocí	91
6.2.	Drůbež a mikroorganismy	92
6.2.1.	Vývoj poznatků o mikroorganismech	92
6.2.2.	Vznik, význam a rozdělení mikrobiologie	95
6.2.3.	Mikroorganismy v systému živé přírody	96
6.2.4.	Morfologické a fyziologické vlastnosti mikroorganismů	96
6.3.	Mikroorganismy a prostředí	101
6.3.1.	Vliv vnějších podmínek na životní činnost mikroorganismů	101
6.3.2.	Vztahy mezi mikroorganismy	102
6.3.3.	Účast mikroorganismů na koloběhu látek v přírodě	103
6.4.	Šíření infekčních nemocí	103
6.4.1.	Šíření nálezů	103
6.4.2.	Boj proti nálezům	103
6.5.	Nemoci virového původu	105
6.5.1.	Charakteristika virů jako původců nemocí	105
6.5.2.	Výskyt, prevence a tlumení virových infekcí drůbeže	105
6.5.3.	Nejvýznamnější virózy drůbeže	106
6.6.	Nemoci bakteriálního původu	112
6.6.1.	Charakteristika patogenních bakterií	112
6.6.2.	Šíření, prevence a tlumení bakteriálních infekcí	114
6.6.3.	Nejvýznamnější bakteriální onemocnění	114
6.7.	Nemoci parazitární	122
6.7.1.	Rozdělení a charakteristika parazitů	122
6.7.2.	Parazitární invaze, prevence a boj proti nim	123
6.7.3.	Vnitřní parazitární onemocnění	124
6.7.4.	Vnější paraziti	131
7.	Nejvýznamnější nemoci velkých hospodářských zvířat	135
8.	Nejvýznamnější nemoci kožšinových zvířat	139

Praktická cvičení

1.	Práce v nesterilním a rizikovém prostředí	146
2.	Hlášení a registrace úrazů	149
3.	Zjišťování, měření a evidence mikroklimatu v drůbežářských objektech	154
4.	Prověрка zoohygieny a prevence v objektech drůbežářských závodů	157

5.	Nácvik postupu asanace prostředí	160
6.	Kontrola krmných dávek a zařízení na krmení a napájení	163
7.	Posuzování pracovního řádu a zoohygienických zásad	165
8.	Zoohygienická kontrola v líně	171
9.	Zasílání diagnostického materiálu k vyšetření	173
10.	Vyšetření živé drůbeže	175
11.	Veterinární pitva	178
12.	Lékárnička	182
13.	Skladování léků	183
14.	Podávání léků	186
15.	Prevenční den v chovu drůbeže	189